

Werkdocument dubbel glas in monumenten.

Richtlijnen voor het plaatsen van isolerende beglazing in monumenten op basis van bestendige bestuurspraktijk.

In overeenstemming met het standpunt van de Welstands- en Monumentencommissie Leiden.

Opgesteld door: Erfgoed Leiden en Omstreken
Laatste wijziging: 14-10-2020

Algemeen

Vaak is bij historische ramen de dikte van het raamhout beperkt, maar bestaat de wens om isolerende beglazing toe te passen. De gemeente streeft ernaar bij monumenten zoveel mogelijk historisch materiaal te behouden en het historische gevelbeeld zo min mogelijk aan te tasten. Hier onder staan de uitgangspunten die we hanteren voor de plaatsing van isolatieglas bij monumenten.

Uitgangspunten

- Het bestaande materiaal, zoals het raamhout en de bestaande roeden, blijft behouden, tenzij vervanging technisch noodzakelijk is.
- Het toepassen van isolerende beglazing mag niet tot gevolg hebben dat roeden worden vervangen door bijvoorbeeld plakroeden met onderbrekers in het glas.
- De bestaande historisch waardevolle en/of zeldzame beglazing, zoals glas-in-lood, blijft behouden.
- De bestaande historische detaillering wordt niet of nauwelijks aangepast. Het aanzicht vanuit binnen en buiten wijzigt niet of nauwelijks.
- De bestaande historische manier waarop het glas is geplaatst, blijft behouden of wordt hersteld. Buitenbeglazing blijft buitenbeglazing en binnenbeglazing blijft binnenbeglazing. Als er sprake is van stopverf, mogen geen glaslatten worden toegepast. Glaslatten mogen vervangen worden door stopverf-vervangende kit, indien dit historisch verantwoord is en het aanzicht ten goede komt.
- De bestaande detaillering bepaalt de maximale dikte van het toe te passen isolerend glas. Als er weinig ruimte in de sponning is, kan mogelijk gelaagd glas worden toegepast. Bij veel ruimte is vaak (dun) dubbelglas mogelijk.
- Uitgangspunt is behoud van historische scharnieren en gehengen. Deze moeten dan wel het gewicht van de nieuwe ruiten kunnen dragen.
- De bestaande ramen en roeden moeten het nieuwe gewicht van beglazing kunnen dragen. Aanpassingen aan de beglazing mag niet tot gevolg hebben dat de historische roeden of het historische raamhout verstevigd of vervangen moeten worden.
- De bestaande wijze waarop de schuiframen worden bediend, blijft behouden. Hierbij is het toepassen van balansveren in de bestaande gewichtskokers mogelijk, mits katrollen en touwen worden gebruikt.

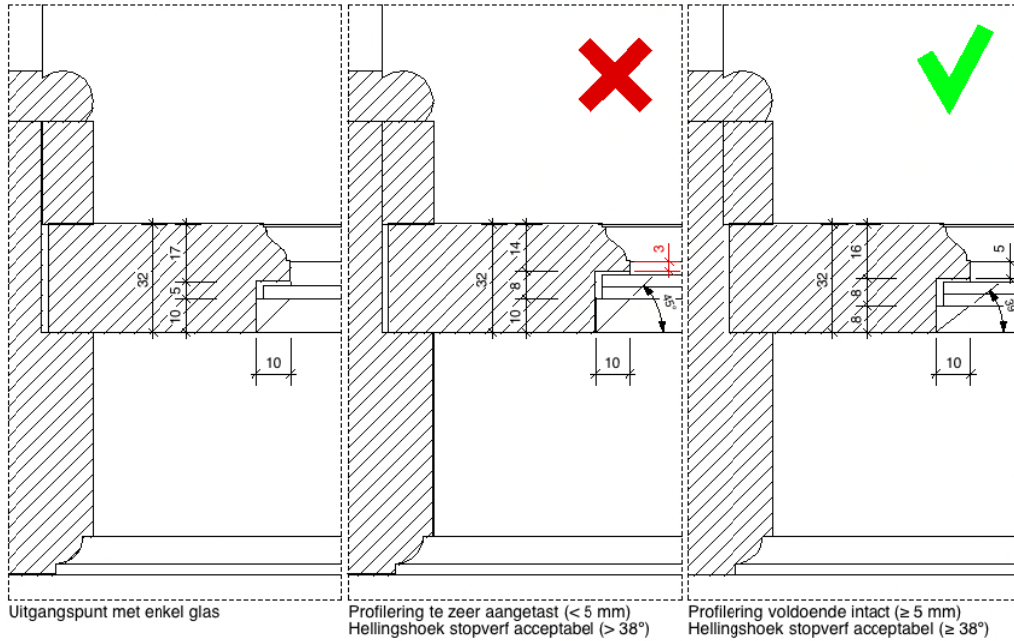
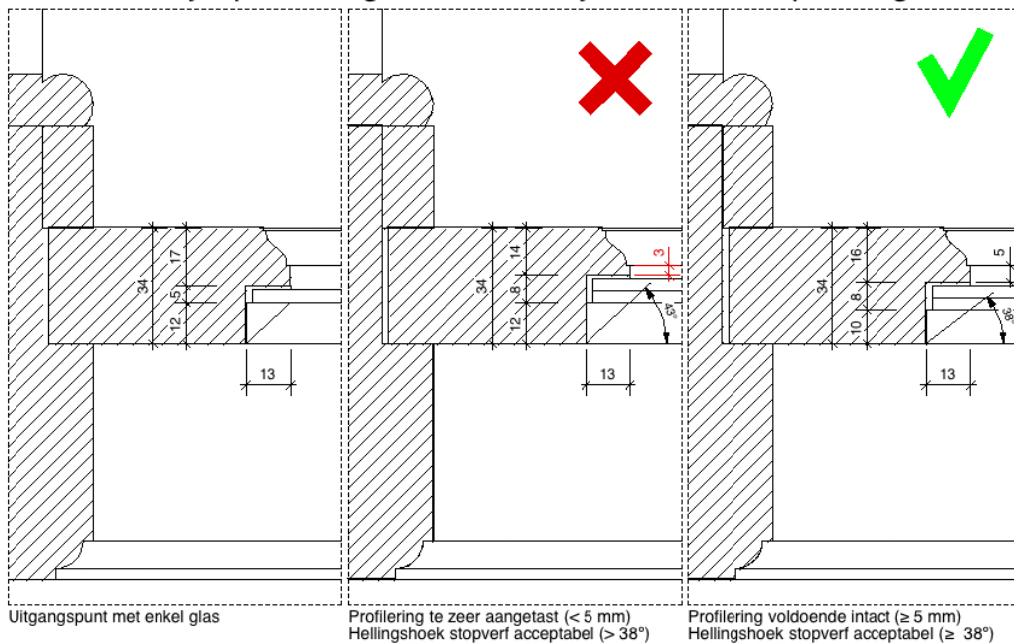
Als het plaatsen van isolatieglas door een of meerdere van bovenstaande uitgangspunten niet mogelijk is, kunnen achterzetramen worden toegepast.

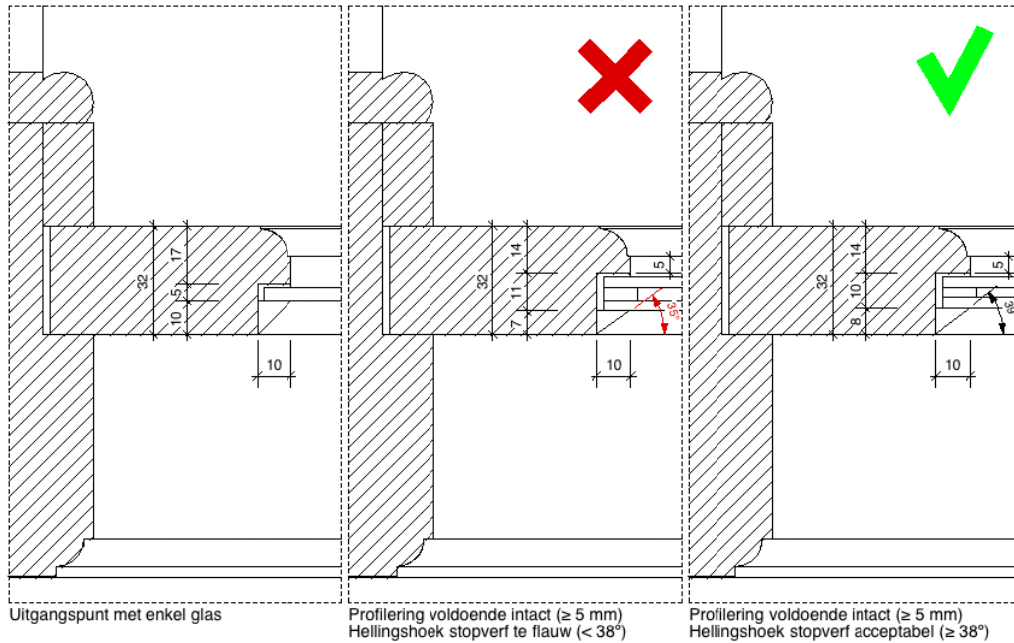
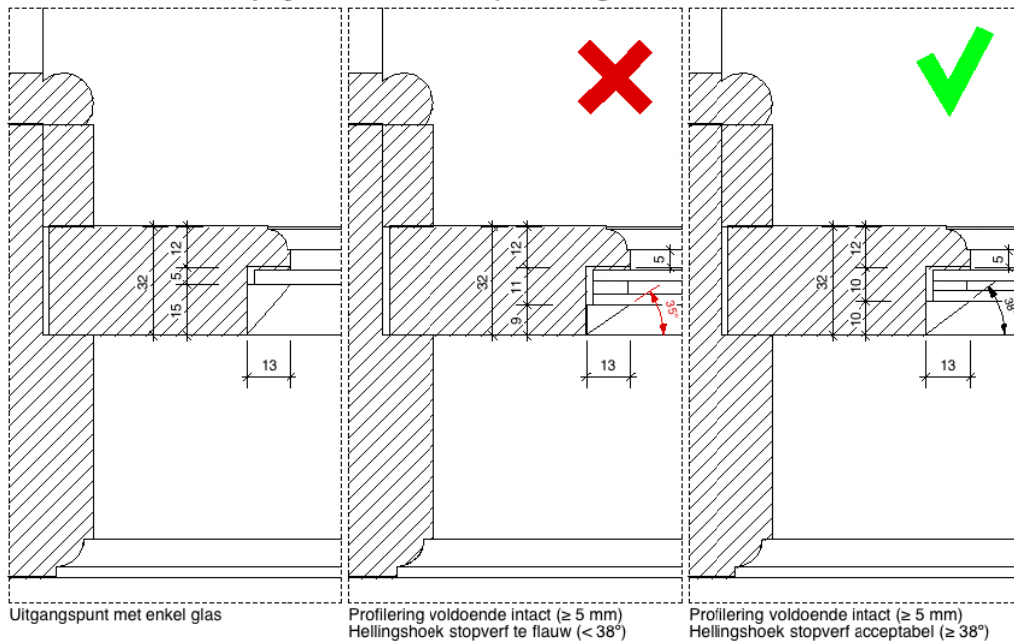
Uitvoering

- Bij het uitfrezen van de sponning blijft de profilering aan de binnenzijde volledig intact en er blijft een vlak gedeelte over van ten minste 5 mm tussen glas en profiel. Zie afbeeldingen 1 en 2 voor een aantal voorbeelden.
- Mocht het bestaande raam geen profilering hebben, mag de sponning zodanig worden uitgefreesd dat aan de binnenzijde een dikte van minimaal 12 mm overblijft.
- De sponning mag niet in de breedte opgefreesd worden.
- Het gebruik van stopverf- vervangende kit is mogelijk. Stopverf mag niet vervangen worden door glaslatten.
- De hoek van de stopverf moet de historische hoek zo veel mogelijk benaderen. Deze hoek moet minimaal 38 graden zijn. Zie afbeeldingen 1 en 2 voor een aantal voorbeelden.

- Bij dubbelglas dienen de afstandhouders uitgevoerd te worden in een doffe en donkere kleur.
- Afstandhouders bij dun dubbel glas hebben meestal een aanzichtsbreedte en -hoogte van 10 mm. In de praktijk is gebleken dat de afstandhouders dan vaak zichtbaar worden vanaf de binnen- en buitenzijde van het raam. Om een visuele aantasting te voorkomen, mag de aanzichtsbreedte van de afstandhouder maximaal 2 mm groter zijn dan de aanzichtsbreedte van het stopverf. Om zicht op de afstandhouder te voorkomen, kan het schilderwerk maximaal 2 mm op de binnen- en buitenzijde van de ruit worden gezet. Zie afbeelding 3 voor een uitwerking van dit principe.
- Het buitenblad moet worden uitgevoerd in een type glas dat is afgestemd op de periode van het raam. Zo kan bijvoorbeeld gevraagd worden een getrokken buitenblad toe te passen.
- De verwerkingsvoorschriften van de leverancier dienen te worden opgevolgd. Het kan bijvoorbeeld voorkomen dat een bepaalde beglazingskit niet compatibel is met een specifieke glasoort of een bepaalde glasdikte is mogelijk niet leverbaar in grote afmetingen. Daarom is tijdig contact met de leverancier aan te bevelen.

Afbeelding 1 en 2 tonen details van acceptabele en niet-acceptabele plaatsing van isolatieglas in een historische raam.

Afbeelding 1
Raam met ojiefprofilering aan binnenzijde en krappe sponning

Raam met ojiefprofilering aan binnenzijde en ruime sponning


Afbeelding 2
Raam met duivejager en krappe sponning

Raam met duivejager en ruime sponning


Afbeelding 3

Voorbeeld van acceptabele plaatsing van dubbel glas in een historisch raam

